

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a Mgr. Petra Melichera v právnej veci navrhovateľa **M. S.**, proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava o **starobný dôchodok**, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 22. mája 2009, č.k. 12Sd/321/2008 - 33, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 22 mája 2009, č.k. 12Sd/321/2008-33, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd rozsudkom z 22. mája 2009, č.k. 12Sd/321/2008-33 zrušil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 30. októbra 2008 z dôvodu, že odporkyňou nebol dostatočne a spoľahlivo zistený skutkový stav veci nielen s prihliadnutím na tvrdenie navrhovateľa, ale predovšetkým preto, že z doloženého osobného listu dôchodkového zabezpečenia z roku 1985 vyplýva, že odpracoval v prvej a druhej pracovnej kategórii 5 586 dní, to je 15 rokov a z posudku Okresného ústavu národného zdravia - oddelenia chorôb z povolania v P. č. 3205/1983 zo dňa 28. októbra 1983 je zrejmé, že u navrhovateľa bola zistená choroba z povolania. Súd poukázal tiež na tvrdenia navrhovateľa, že mu doby zamestnania vo zvýhodnenej pracovnej kategórii neboli plne zhodnotené a odporkyňa má vykonať

dokazovanie na tvrdenia navrhovateľa. Podľa názoru krajského súdu napadnuté rozhodnutie je tiež nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, nakoľko v odôvodnení rozhodnutia odporkyňa neuviedla, ktoré skutočnosti považovala za rozhodujúce pre posúdenie, že navrhovateľ nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie odporkyňa, ktorá poukázala na skutočnosť, že doba zamestnania bola navrhovateľovi zhodnotená na základe evidenčných listov dôchodkového zabezpečenia a potvrdení vystavených zamestnávateľom. Nárok na starobný dôchodok navrhovateľovi pri dovŕšení veku 55 rokov nevznikol, pretože nebol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní v baníctve vykonávanom pod zemou v hlbinných baniach (v I.AA pracovnej kategórii). Také zamestnanie vykonával iba 13 rokov a 147 dní, pričom doba zamestnania je na osobnom liste dôchodkového zabezpečenia, ktorý tvorí prílohu napadnutého rozhodnutia z 30. októbra 2008, vykázaná správne. Pre nárok na starobný dôchodok k 10. decembru 2004 sa podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení hodnotí len doba zamestnania zaradená do I.AA pracovnej kategórie. Odporkyňa považovala za nepodložený záver krajského súdu o nepreskúmateľnosti jej rozhodnutia, lebo napadnuté rozhodnutie spĺňa náležitosti stanovené v § 209 ods. 1 až 6 zákona č. 461/2003 Z.z. Obsahuje výrok rozhodnutia o žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok, je odôvodnené, sú v ňom uvedené zákonné podmienky nároku na dávku i hodnotenie doby zamestnania v I:AA pracovnej kategórii, ktoré bolo podkladom pre rozhodnutie. Krajský súd napriek úplne zistenému skutkovému stavu vec nesprávne právne posúdil a preto navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok krajského súdu a rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Navrhovateľ sa k odvolaniu odporkyne vyjadril podaním zo dňa 10. augusta 2009. Uviedol, že starobný dôchodok mu podľa zákona patrí. Ku dňu 10. decembra 2004, ktorým dovŕšil 57 rokov veku, mal v I.AA pracovnej kategórii odpracovaných viac ako 13 rokov, starobný dôchodok mu preto patrí podľa § 174 zákona č. 100/1988 Zb. Podľa jeho názoru mala odporkyňa prihliadnúť aj na § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb., ktorý sa odvoláva na § 12 písm. d) a e), o čo ju žiadal. Taktiež poukazoval na skutočnosť, že choroba z povolania získaná počas 13 ročnej práce v uhoľných baniach mu zabránila ďalej vykonávať prácu nielen v baníctve, ale aj v civilnom živote.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne je dôvodné len čiastočne.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok.

Zo žiadosti o starobný dôchodok, spísanej 10. decembra 2007 vyplýva, že navrhovateľ žiadal o priznanie starobného dôchodku od 10. decembra 2004 (tri roky spätne) vzhľadom na to, že podľa jeho názoru splnil podmienky pre vznik nároku na tento dôchodok dovŕšením 55. roku veku (banický dôchodok).

Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

- a) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods.2 písm. a) alebo najmenej 10 rokov v takom zamestnaní v uránových baniach,**
- b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods.2 písm. b), ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e),**
- c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h),
- d) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. i) až l), alebo
- e) 60 rokov.

Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov zamestnania sú na účely dôchodkového zabezpečenia zaradené do 31. decembra 1999 podľa druhu vykonávaných prác do troch pracovných kategórií. Zamestnania I. a II. pracovnej kategórie sú uvedené v rezortných zoznamoch zamestnaní zaradených do I. a II. pracovnej kategórie vydaných pred 1. júnom 1992; do III. pracovnej kategórie patria zamestnania, ktoré nie sú zaradené do I. alebo II. pracovnej kategórie.

Podľa § 14 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov do I. pracovnej kategórie sú zaradené zamestnania, v ktorých sa vykonávajú sústavne a v priebehu kalendárneho mesiaca prevažne rizikové práce, pri ktorých dochádza k častým a trvalým poruchám zdravia pracujúcich pôsobením škodlivých fyzikálnych a chemických vplyvov, a to

a) zamestnania v baníctve so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach,

b) ostatné zamestnania v baníctve vykonávané pod zemou v hlbinných baniach.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že aj pri zohľadnení okolností, že navrhovateľ by bol zo zamestnania vykonávaného pod zemou prevedený z dôvodu, že natrvalo stratil vzhľadom na svoj zdravotný stav spôsobilosť ďalej vykonávať doterajšiu prácu alebo ju nesmel vykonávať pre ochorenie na chorobu z povolania alebo pre ohrozenie touto chorobou alebo pre dosiahnutie najvyššej prípustnej expozície, *pre vznik nároku na starobný dôchodok ku dňu dovŕšenia veku 55 rokov podľa § 21 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. by navrhovateľ musel splniť podmienku aspoň 15 rokov trvania zamestnania uvedeného v § 14 ods. 2 písm. a/, resp. v § 14 ods. 2 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení.*

Podľa evidenčných listov o dobách zamestnania (ďalej len „ELDZ“), potvrdených zamestnávateľmi, navrhovateľ pracoval v Nováckych uhoľných baniach od 9. januára 1967 do 1. septembra 1970, z toho v I. AA pracovnej kategórii (baník) v rozsahu 1034 dní a v dobe od 9. októbra 1967 do 31. decembra 1967 ako povrchový baník v III. pracovnej kategórii. Ako baník pracoval aj v Banských stavbách Prievidza, š.p., od 3. apríla 1974 do 25. januára 1978, z toho v I.AA kategórii v rozsahu 1394 dní, od 10. augusta 1979 do 27. augusta 1990 pracoval v B. C., z toho v I.AA kategórii naposledy v roku 1986, pričom v tejto kategórii získal 2313 dní, v II. pracovnej kategórii získal 204 dní a v III. pracovnej kategórii 1207 dní.

Podľa osobného listu dôchodkového zabezpečenia (ďalej len „OLDZ“) z 25. júla 1985, ktorý je prílohou rozhodnutia odporkyne o priznaní čiastočného invalidného dôchodku od 1. novembra 1984, navrhovateľ v období rokov 1967 až 1986 získal v I.AA kategórii 4321 dní, z toho v období rokov 1967 až 1978 v rozsahu 2441 dní a v roku 1984 v rozsahu 305 dní.

Podľa OLDZ, ktorý je prílohou rozhodnutia odporkyne z 30. októbra 2008 z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že v I.AA kategórii odporkyňa navrhovateľovi

zhodnotila 4892 dní, teda 13 rokov a 147 dní, z toho 2428 dní v období rokov 1967 až 1978, 143 dní v roku 1979, 359 dní v roku 1980, 363 dní v roku 1981, 361 dní v roku 1982, 362 dní v roku 1983, 305 dní v roku 1984, 359 dní v roku 1985 a 212 dní v roku 1986.

Podľa ELDZ navrhovateľ v roku 1984 odpracoval v I.AA kategórii 366 dní, z toho 60 dní po vzniku čiastočnej invalidity.

Vzhľadom na uvedené mal odvolací súd za preukázané, že navrhovateľ nespĺnil podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok od dovŕšenia 55 roku veku podľa § 21 ods. 1 písm. a/, b/ zákona č. 100/1988 Zb. a § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.

Navrhovateľ namietal to, že by mal mať nárok na starobný dôchodok podľa § 174 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. od dovŕšenia veku 57 rokov, lebo v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ tohto zákona bol zamestnaný najmenej 13 rokov.

Odporkyňa je povinná posúdiť splnenie podmienok na dávku podľa všetkých príslušných zákonných ustanovení a aj podľa nich rozhodnúť. Posúdením splnenia podmienok pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 174 zákona č.100/1988 Zb. sa však nezaoberala

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je v tejto časti nezrozumiteľné pre nedostatok dôvodov a preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 O.s.p. potvrdil, i keď čiastočne z iných dôvodov.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne v zmysle vyššie uvedeného posúdiť splnenie podmienok pre vznik nároku navrhovateľa na starobný dôchodok aj podľa § 174 ods.1 písm. b/ zákona č.100/1988 Zb., zhodnotiť doby zamestnania v I.AA a II. pracovnej kategórii do roku 1986 vrátane v súlade s ELDZ a nové rozhodnutie riadne odôvodniť.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže navrhovateľovi trovy v odvolacom konaní nevznikli a odporkyňa nemá nárok na náhradu trov konania.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že navrhovateľ má možnosť prostredníctvom príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne požiadať o starobný dôchodok od dovŕšenia veku 62 rokov.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok .

V Bratislave 31.marca 2010

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová